

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI  
MAKTABGACHA VA MAKTAB TA’LIMI VAZIRLIGI  
IXTISOSLASHTIRILGAN TA’LIM MUASSASALARI AGENTLIGI  
HUZURIDAGI PEDAGOGIK MAHORAT VA XALQARO BAHOLASH  
ILMIY-AMALIY MARKAZI**

**UMUMIY O‘RTA TA’LIM MUASSASALARIDA  
JISMONIY TARBIYA FANI BO‘YICHA NOMZODLARINI TANLOV  
ASOSIDA ISHGA QABUL QILISH SINOVI UCHUN  
FOYDALANILADIGAN TEST TOPSHIRIQLARI  
SPETSIFIKATSIYASI**

**Toshkent – 2026**

# **UMUMIY O‘RTA TA‘LIM MUASSASALARIDA JISMONIY TARBIYA FANI BO‘YICHA NOMZODLARINI TANLOV ASOSIDA ISHGA QABUL QILISH SINOVI UCHUN TEST TOPSHIRIQLARI SPETSIFIKATSIYASI**

Mazkur spetsifikatsiya Jismoniy tarbiya fani bo‘yicha nomzodlarni ishga qabul qilish sinovida foydalaniladigan test topshiriqlarining mazmuni, qamrovi, turi, shakli, baholash mezonini va o‘tkazilish tartibiga qo‘yilgan talablarni aks ettiradi.

## **I. Umumiy tamoyillar**

Baholashning asosiy maqsadi Jismoniy tarbiya fani mutaxassislarining fan bo‘yicha nazariy bilimlari, amaliy ko‘nikmalar faoliyatini tashkil etish va kasbiy kompetensiyalarini kompleks baholashdan iborat.

Test topshiriqlari kasbiy faoliyatda zarur bo‘ladigan bilimlarni tanish va notanish vaziyatlarda qo‘llash, muammoli holatni tahlil qilish hamda maqbul yechimni tanlashga yo‘naltiriladi.

## **II. Me‘yoriy asoslar**

1. O‘zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta‘limi vazirining 2026-yil 15-iyundagi 203-son “Maktabgacha va maktab ta‘limi vazirligi tizimidagi davlat maktabgacha ta‘lim tashkilotlari va umumiy o‘rta ta‘lim muassasalari xodimlarini tanlov asosida ishga qabul qilish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi buyrug‘i.

## **III. Baholash qamrovi**

Jismoniy tarbiya fani bo‘yicha 40 ta test topshirig‘i taqdim etiladi va ularni bajarish uchun 60 daqiqa vaqt beriladi. Test topshiriqlarida yagona to‘g‘ri javobni talab qiladigan (Y1), moslashtirishni talab qiladigan (Y2) hamda ketma-ketlikni talab qiladigan (Y3) yopiq turdagi topshiriqlardan foydalaniladi. Test topshiriqlarining mazmun sohasi va baholanadigan bilim hamda ko‘nikmalar bo‘yicha taqsimoti quyidagi jadvalda aks etgan:

**Mutaxassislik fani bo‘yicha tuziladigan test topshiriqlarining mazmun sohasi va baholanadigan bilim va ko‘nikmalar bo‘yicha taqsimoti**

*1-jadval*

| <b>Mazmun soha</b>                        | <b>Baholanadigan konstruktlar</b>                                                                                                                                                                                                                                                             | <b>Testlar soni</b> |
|-------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------|
| <b>1. Gimnastika turlari va qoidalari</b> |                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                     |
| <b>Gimnastika turlari va qoidalari</b>    | <ul style="list-style-type: none"><li>– gimnastikaning asosiy turlarini bilish;</li><li>– gimnastikaning asosiy turlarini farqlash;</li><li>– mashqlarni metodik jihatdan qo‘llash;</li><li>– texnikadagi xatolarni tahlil qilish;</li><li>– qoidalaridagi xatolarni tahlil qilish;</li></ul> | 7                   |

|                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |    |
|-----------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
|                                                     | <ul style="list-style-type: none"> <li>– yangi mashqlar kombinatsiyalarini yaratish;</li> <li>– mashqlarning samaradorligini baholash.</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |    |
| <b>2. Harakatli o‘yinlar</b>                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |    |
| <b>Harakatli o‘yinlar</b>                           | <ul style="list-style-type: none"> <li>– harakatli o‘yinlar va ularni tavsiflash;</li> <li>– harakatli o‘yinlarni turlarini bilish;</li> <li>– o‘yinlarning yosh va tayyorgarlik darajasiga mosligini tushunish;</li> <li>– o‘yinlarni dars jarayonida qo‘llash;</li> <li>– jismoniy sifatlarni rivojlantirishdagi o‘yinlar rolini tahlil qilish.</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                   | 5  |
| <b>3. Yengil atletika turlari va qoidalar</b>       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |    |
| <b>Yengil atletika turlari va qoidalar</b>          | <ul style="list-style-type: none"> <li>– yengil atletika turlarini bilish;</li> <li>– yengil atletika turlarini farqlash;</li> <li>– musobaqa qoidalarini bilish;</li> <li>– musobaqa qoidalarini farqlash;</li> <li>– musobaqa qoidalariga muvofiq qo‘llash</li> <li>– texnika bo‘yicha xatolarni tahlil qilish;</li> <li>– taktika bo‘yicha xatolarni tahlil qilish;</li> </ul>                                                                                                                                                                                              | 7  |
| <b>4. Kurash turlari va qoidalar</b>                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |    |
| <b>Kurash turlari va qoidalar</b>                   | <ul style="list-style-type: none"> <li>– kurash turlari va qoidalarini bilish;</li> <li>– texnika va taktik usullarni tushunish;</li> <li>– amaliy mashg‘ulotlarda qo‘llash;</li> <li>– raqib harakatlarini tahlil qilish.</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | 3  |
| <b>5. Suzish turlari va qoidalar</b>                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |    |
| <b>Suzish turlari va qoidalar</b>                   | <ul style="list-style-type: none"> <li>– suzish turlarini bilish va farqlash;</li> <li>– harakat texnikasini tushunish;</li> <li>– texnika va natijalarni tahlil qilish.</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | 1  |
| <b>6. Sport o‘yinlari turlari va o‘yin qoidalar</b> |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |    |
| <b>Sport o‘yinlari turlari va qoidalar</b>          | <ul style="list-style-type: none"> <li>– futbol o‘yinlari turlari va qoidalarini bilish;</li> <li>– voleybol o‘yinlari turlari va qoidalarini bilish;</li> <li>– basketbol o‘yinlari turlari va qoidalarini bilish;</li> <li>– gandbol o‘yinlari turlari va qoidalarini bilish;</li> <li>– shaxmat-shashka o‘yinlari turlari va qoidalarini bilish;</li> <li>– sport o‘yinlari turlarini bilish</li> <li>– sport o‘yinlari turlarini farqlash;</li> <li>– texnik va taktik jihatlarini tushunish;</li> <li>– texnika va taktikani o‘yin davomida samarali qo‘llash;</li> </ul> | 12 |

|                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |       |
|-----------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------|
|                             | <ul style="list-style-type: none"> <li>– jamoa strategiyasini tahlil qilish;</li> <li>– yangi o‘yin taktikasi yoki strategiyasini ishlab chiqish va natijalarni baholash;</li> <li>– musobaqa qoidalariga muvofiq qo‘llash;</li> <li>– texnika va taktika bo‘yicha xatolarni tahlil qilish;</li> <li>– hakamlik ko‘nikmalari va adolatli baholay olish.</li> </ul> |       |
| <b>7. Sport inshootlari</b> |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |       |
| <b>Sport inshootlari</b>    | <ul style="list-style-type: none"> <li>– sport inshootlari turlarini bilish va farqlash;</li> <li>– foydalanish qoidalarini tushunish;</li> <li>– amaliy mashg‘ulotlarda qo‘llash;</li> <li>– mavjud sharoitni tahlil qilish;</li> <li>– inshootdan xavfsiz foydalana olish, texnika xavfsizligini ta‘minlay olish.</li> </ul>                                     | 5 ta  |
| Jami                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | 40 ta |

### Kognitiv ko‘nikmalar taqsimoti

2-jadval

| T/r | Kognitiv daraja        | Izohi                                                                                    |
|-----|------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1   | <b>Bilish</b>          | Fanga doir asosiy dalillar, ta‘riflarni yoddan bilish, tanish, esga olish.               |
| 2   | <b>Qo‘llash</b>        | Dalil va qoidalarni tanish vaziyatlarda qo‘llash, tahlil qilish.                         |
| 3   | <b>Mulohaza qilish</b> | Notanish vaziyatda qo‘llash, tahlil–sintez, sabab–oqibat bog‘lanish, izohlash, baholash. |

### IV. Baholash mezonlari

Test topshiruvchining umumiy natijasini (raw score) hisoblash uchun har bir to‘g‘ri javob uchun 2,5 ball, noto‘g‘ri javob uchun ball berilmaydi. Umumiy eng yuqori natija 100 ballni tashkil etadi.

### V. Imtihon tartibi

Test topshiruvchi imtihonga shaxsini tasdiqlovchi hujjat bilan keladi va test tashkilotchisi tomonidan belgilangan tartibga rioya qiladi. Imtihon boshlanishidan oldin test topshiruvchilarga topshiriqlarni bajarish hamda javoblarni belgilash tartibi tushuntiriladi.

Taqiqlangan vositalar: imtihon vaqtida mobil telefon, aqlli soat, planshet, quloqchin, elektron eslatma, ruxsat etilmagan bosma yoki elektron materiallardan foydalanish qat'iyan man etiladi.

Axloq va intizom: nusxa ko'chirish, yordam so'rash yoki yordam berish, imtihon davomida gaplashish, ruxsatsiz chiqish va nazoratchi ko'rsatmalariga amal qilmaslik taqiqlanadi. Qoidabuzarlik aniqlanganda, belgilangan tartibda rasmiylashtiriladi va test topshiruvchi imtihondan chetlashtirilishi mumkin.

## **VII. Tavsiya etiladigan asosiy manbalar**

1. "Milliy va harakatli o'yinlarni o'qitish metodikasi" o'quv qo'llanma, Sh.S.Mirzanov, "Makon savdo print" nashriyoti, 2024-yil
2. "Sport inshootlari" darslik, B.B.Musayev, "O'zkitob savdo nashriyoti matbaa ijodiy uyi" nashriyoti, Toshkent, 2021-yil
3. "Gimnastikani o'qitish metodikasi" darslik, M.N.Umarov, X.X.Umarov "Evrika nashriyot – matbaa uyi" MChJ nashriyoti, Toshkent, 2025-yil
4. "Yengil atletikani o'rgatish metodikasi" darslik, I.R.Soliyev, I.D.Ganiboyev, K.F.Ruzamuxamedov "O'zDJTSU, Chirchiq, 2023-yil
5. "Suzishni o'rgatish metodikasi" darslik, F.M.Muminov, I.S.Islamov, "O'zkitobsavdonashriyoti" NMIU nashriyoti, Toshkent, 2023-yil
6. "Kurash va uni o'qitish uslubiyoti" o'quv qo'llanma, J.Axmedov, "Umid design" nashriyoti, Toshkent, 2021-yil
7. "Voleybolni oqitish metodikasi" o'quv qo'llanma, A.A.Pulatov, "O'zkitobnashriyoti" NMIU, Toshkent-2023-yil
8. "Sport va harakatli o'yinlar (Gandbol)" Sh.F.To'laganov, M.M.Raxmanova, R.R.Kariyeva "O'zkitobnashriyoti" NMIU, Toshkent-2020-yil
9. "Sport turlarini o'rgatish metodikasi (Basketbol)" o'quv qo'llanma, M.A.Umbetova "O'zkitobnashriyoti" NMIU, Toshkent-2023-yil
10. "Umumta'lim maktablarida futbol" o'quv qo'llanma, Y.Y.Aripov, N.M.Atamuxamedova, O.R.Igamberdiyev "Behzodbek print", Toshkent-2023-yil
11. "Shaxmat" o'quv-metodik qo'llanma, B.A.Maxmudov, "Zebo prints" nashriyoti, Toshkent-2021-yil

## **VIII. Eslatma**

*Test topshiriqlari mazmuni tavsiya etilgan manbalarda aks etgan qonunchilik, kasbiy mazmun, tamoyil va yondashuvlar bilan moslashtiriladi. Biroq topshiriqlar manbalardan to'g'ridan-to'g'ri olinmaydi. Test topshiriqlari talabgorning kasbiy vaziyatlarni tahlil qilish, bilimni amaliyotda qo'llash va asosli qaror qabul qilish ko'nikmalarini baholashga qaratiladi.*